



Проект фінансується  
Європейським Союзом

**“РОЗВИТОК ІНТЕГРОВАНИХ  
СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ДЛЯ  
ВРАЗЛИВИХ СІМЕЙ І ДІТЕЙ”**



Проект виконується  
Консорціумом «Кожній дитині»

Винников О.

**ОГЛЯД ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ  
ТА  
ПРОЕКТІВ ТАКИХ АКТІВ,  
ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ  
ТА  
ЗДІЙСНЕННЯ ЦІЛЕЙ ПРОЕКТУ  
(ЛЮТИЙ 2007 РОКУ)**

**КИЇВ  
ЛЮТИЙ – 2007**

## I. Загальні положення

В лютому 2007 року Верховна Рада та Президент України не приймали законодавчих актів, що стосуються захисту прав вразливих сімей та дітей і, відповідно, цілей Проекту. Найбільшу активність наразі знову продемонстрував Кабінет Міністрів.

## II. Очікувані зміни для цілей Проекту

1. Важливі зміни стосовно **порядку влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування**, внесено Постановою КМУ № 203 від 14.02.2007 р. до Положення про дитячий будинок сімейного типу. Зокрема, замість повернення дітей в інтернатні заклади у разі припинення угоди з ДБСТ передбачається виключно їх влаштування у сім'ї громадян України – на усиновлення, під опіку чи піклування, в інший ДБСТ чи прийомну сім'ю. Крім того, державна соціальна допомога та грошове забезпечення відтак мають перераховуватися на особові банківські рахунки обох батьків-вихователів.

Затверджено Порядок та умови прийому документів від іноземців, які бажають усиновити дитину (Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту № 313 від 05.02.2007 р., чинний з 25 лютого 2007 р.). Цей порядок прийнято відповідно до Сімейного кодексу України та Постанови КМУ № 1377 від 28.08.2003 р. „Про затвердження Порядку обліку дітей, які можуть бути усиновлені, осіб, які бажають усиновити дитину, та здійснення нагляду за дотриманням прав дітей після усиновлення.

В Наказі визначено форму заяви до Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини, документи, що повинні додаватися до заяви, у тому числі дозволи від компетентних органів країни проживання потенційних усиновителів, і порядок їх представництва іншими особами. Заяви, подані поштою, не підлягатимуть розгляду. Рішення про взяття іноземця на облік кандидата на усиновителі або відмову в цьому має прийматися протягом двадцяти робочих днів. Порядок визначає також процедури знайомства потенційних усиновителів з дитиною.

Для дітей, також усиновлених іноземцями, продовжено строк дії тимчасового посвідчення громадянина України, у яке вносяться відомості про місце проживання дитини, з одного до двох років (Постанова КМУ № 160 від 07.02.2007 р.). Відтепер дитина, усиновлена іноземцями, може одержати до досягнення 18-річного віку паспорт громадянина України для виїзду за кордон у разі виїзду на постійне проживання або за вимогою країни проживання, на строк у десять років (Положення про паспорт громадянина України для виїзду за кордон; затверджено Постанова Верховної Ради України № 719 від 23.02.2007 р.)

Державну програму підтримки сім'ї на період до 2010 року затверджено Постановою КМУ № 244 від 19.02.2007 р. Зокрема, її очікуваними результатами є розвиток соціального супроводження сімей у кризових ситуаціях (з 26 тис. сімей у 2006 р. до 45 тис. у 2010 р. і підвищення частки сімей, яким вдалося допомогти, до 80%), а також забезпечення повноцінного виховання дітей саме у сім'ях. На 2007 рік передбачено, зокрема, підготовку й аналіз пропозицій щодо внесення змін у відповідні законодавчі акти.

2. Зміни стосовно **соціальної допомоги дітям** стосувалися переважно житлових питань. Зокрема, затверджено Порядок розрахунку плати за соціальне житло (Постанова КМУ № 155 від 07.02.2007 р.). В цю плату включено також вартість комунальних послуг та утримання при будинкових територій, які визначають органи місцевого самоврядування.

Визначено також Порядок розподілу коштів державного бюджету, спрямованих на забезпечення розвитку житлового фонду соціального призначення (Постанова КМУ № 175 від 07.02.2007 р.), який, проте, набере чинності з 1 січня 2008 року.

3. Серед **важливих змін у законодавстві України протягом лютого 2007 року**, що стосуються цілей Проекту, варто зазначити такі.

3.1. Для подальшої адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу важливе значення має також затвердження складу Делегації України для участі в переговорах з Європейським союзом щодо укладення нового базового договору між Україною та Європейським союзом, а також директив для цієї делегації (Указ Президента України № 76 від 05.02.2007 р.).

Крім того, Розпорядженням КМУ № 32-р від 07.02.2007 р. передбачено створення, фінансування і організаційно-методичний супровід „груп аналізу політики” у центральних органах виконавчої влади та Секретаріаті КМУ у рамках виконання Плану дій Україна – Європейський союз. Створення подібної групи аналізу політики в складі МССМС могло би значно сприяти адаптації європейських стандартів адміністративної практики щодо захисту прав дитини в Україні.

Порядок організації роботи з підготовки та реалізації проектів Twinning в Україні (Постанова КМУ № 154 від 07.02.2007 р.) передбачає норми щодо технічної допомоги у рамках спільних проектів щодо адаптації законодавства України до законодавства ЄС між центральними органами виконавчої влади України та державними установами країн-учасниць Європейського союзу

3.2. Верховна Рада повторно призначила Карпачову Н.І. на посаду Уповноваженої ВР України з прав людини (Постанова № 621 від 08.02.2007 р.). Водночас ініційовано громадське обговорення доцільності запровадження посад спеціальних уповноважених з захисту прав окремих груп, зокрема, дітей (додаткова інформація розміщена на сайті: <http://ombudsman.civicua.org>).

3.3. З 14 лютого КМУ зупинив дію власної Постанови № 174 від 07.02.2007 р. про затвердження типових штатів працівників органів місцевого самоврядування. Це створює значну правову невизначеність, зокрема, щодо соціальних працівників, підпорядкованих органам місцевого самоврядування. Проте, дозвіл створювати додаткові посади для цих та інших спеціалістів у містах, селах і селищах є позитивною новиною у законодавстві.

### **III. Законопроектна робота Верховної Ради**

Для цілей Проекту важливою подією у лютому стало прийняття за основу проекту Закону України „Про загальнодержавну програму „Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини до 2016 року” (Постанова ВРУ № 650 від 08.02.2007 р.).

До порядку денного третьої сесії Верховної Ради п'ятого скликання включено, зокрема, розгляд таких законопроектів, що стосуються захисту прав дитини:

- 1) „Про соціальну роботу” (друге читання) (№ 0958),
- 2) „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” (№ 2479),
- 3) „Про державні сім'ї” (№ 2434)
- 4) „Про внесення змін до закону „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”” (№ 2433)
- 5) змін до закону „Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх” (щодо посилення захисту прав дітей) (№ 2065),
- 6) „Про затвердження державної цільової програми розвитку національного усиновлення дітей в Україні „Кожній дитині – власну родину” на 2006-2016 роки” (друге читання) (№ 0918).

Очевидно, що аналіз цих законопроектів та подання необхідних пропозицій щодо них також важливі для цілей Проекту.

Протягом лютого 2007 року зареєстровано проекти законів України, які стосуються захисту прав дітей:

- 1) „Про паспорт громадянина України” (№ 3107, подано н.д. Гірником Є.О.)
- 2) „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо врегулювання питань власності та спів власності) (№ 3062, подано н.д. Мельничук М.В.) щодо приватизації житла в інтересах неповнолітніх
- 3) „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” (нова редакція) (№ 2479, подано н.д. К. С. Самойлик)